

Magyarország Alkotmánybírósága

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/1465-0/2014	
Érkezett: 2014 AUG 29.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 6 + 3 db	deu

Pécsi Járásbíróság

Érk.: 2014 AUG 04.

Példány: 1 mell.: 6 db

Érk. módja: postán, személyesen, telefonon
gyűjtőládából, közbeszólóval, e-mail-en

Ügyirat száma: GP. 20.212/13

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] – a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a [redacted] ügyvéd) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv.I.20.816/2013/9. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, mivel a támadott ítélet (amely az alapügyben Pécsi Városi Bíróság előtt 6.P.22.767/2011. számon folytatott perben, illetőleg a Pécsi Törvényszék I.Pf.20.873/2013/4. számú részítéletével kapcsolatos felülvizsgálat keretében született) sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jogot.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő.

D) AZ ELJÁRÁSI FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE

1) Az Abtv. 27. §-a szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 29. §-a szerint ilyen esetben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

A támadott ítélet kapcsán olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség állapítható meg, amely nem a perben vitatott tulajdonjoggal – konkrétan az érintett ingatlan egyes részei tekintetében fennálló haszonélvezeti joggal – kapcsolatban született. Az ügyben ugyanis minden alkotmányos alapot nélkülöző módon a kereseti kérelmen túlterjeszkedve és a becsatolt iratokkal ellentétes módon a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztőjének tulajdonhoz való jogát maga az ítélet korlátozta, az ügyben a „bírói döntést érdemben

*Kérem a 6.P.22.767/2011/18. számú elsőfajú ítéletet, a 6.P.22.767/2011/28. számú
másfajú ítéletet és a Kúria 13. számú ítéletét tekintve az egy-egy fűrészfűrészt
valamint az említett fűrészfűrészekre kérelmezett igazságszolgáltatás megvalósulását
az Alkotmánybíróságnak a jelen alkotmányjogi panaszmal és mellékletekkel
2. A iratokkal szemben az alkotmányjogi panasz elutasításának kérését kérem.*

17

3, A jelen alkotmányjogi panasz másolata az ügyiratban marad
hi: 4/1. 2014. 08. 08-i utasítást nem lehetem feljebbítani
21 Az alkotmányjogi panasz kulcskérdésén az ügyöt kérem elajánlani felkínáltan
31 Alkotmánybírói kérelem hiánya P. 2014. 08. 21.

szj

2014 AUG 26.

befolyásoló alaptörvény-ellenesség -fordulat alkalmazása helyénvaló. A tulajdonhoz való jog sérelmének igazolására az indítvány IV) pont 2) alpontjában térek ki részletesen.

2) Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A támadott végzést 2014. június 10. napján vettem át, ezért jelen alkotmányjogi panasz határidőben beadottnak tekintendő.

3) A felülvizsgálat, mint rendkívüli perorvoslat a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 270. § (2) bekezdése alapján a jogerős bírósági döntés ellen irányul, így a Kúria felülvizsgálati eljárás során hozott ítéletével szemben a jelen alkotmányjogi panaszt indítványozó további jogorvoslattal nem élhet, azaz a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ezért, továbbá mivel a támadott ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát sérti, az azt támadó alkotmányjogi panasz elbírálására az Alkotmánybíróság a fentebb hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján hatáskörrel rendelkezik.

4) Az Alkotmánybíróság 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről (a továbbiakban: Ügyrend) 30. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnak a befogadási eljárásban az érintettséget és a befogadási kritériumok fennállását minden indítványozó tekintetében egyedileg kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az Abtv. 27. § a) pontja szerinti érintettség minden esetben fennáll, ha az indítványozó vonatkozásában mivel az alkotmányjogi panasszal támadott határozat rá vonatkozóan rendelkezést tartalmaz.

Figyelemmel arra, hogy jelen alkotmányjogi panasz indítványozója a felülvizsgálati eljárásban félként szerepel, akinek a támadott végzés az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való alapjogát sérti. Az indítványozó felülvizsgálati eljárásban való érintettsége tehát kétséget kizáróan megállapítható.

II) AZ ALAPTÖRVÉNY ÉRINTETT RENDELKEZÉSEI

XIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
- (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

III) A TÉNYÁLLÁS

Az alapügy felperesei – a jelen indítványhoz csatolt kúriai ítéletben megállapított tényállás szerint – 2011. július 19. napján előterjesztett keresetükben kérték az 1995-ben kötött szóbeli megállapodás alapján haszonélvezeti joguk bejegyzését. Az elsőfokú bíróság a 6.P.22.767/2011/ 118. számú ítéletében megállapította, hogy az alapügy felperesei

haszonélvezeti jogot szereztek a per tárgyát képező ingatlanon, és megkeresni rendelte az illetékes földhivatalt a haszonélvezeti jog bejegyzése iránt.

A másodfokú bíróság az I.Pf.20.873/2013/4. számú részítéletével részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét: elutasította a haszonélvezeti jog bejegyzésére irányuló keresetet és mellőzte a földhivatal megkeresését, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A Kúria – felülvizsgálati bírósággént eljárva – a jogerős részítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság 6.P.22.767/2011/18. számú ítéletét helybenhagyta.

A Kúria döntésének tartalmára tekintettel megállapítható, hogy az ítélet kétséget kizáróan túlterjeszkedett mind a kereseti kérelmen, mind az alapügy iratanyagán. Olyan mértékben – értsd: teljes mértékben – állapította meg a kérelmezők haszonélvezeti jogát, amelyet az alapügyben ők maguk nem kértek. Sőt, a csatolt iratanyag alapján nem vitatható módon soha nem is merült fel: egyértelműen megállapítható ugyanis, hogy az alapügy érdekéért tárgyalat haszonélvezeti jogot a felek megállapodása szerint kizárólag az ügyben érintett ingatlan egy alagsori raktárhelyiségére és a padlástérre korlátozták (amit a csatolt dokumentáció – a jogerősített elsőfokú bíróság ítéletének indokolása- kétséget kizáróan bizonyít), erre figyelemmel a Kúria teljes körű haszonélvezetet megállapító ítélete alaptörvény-ellenes módon korlátozza az indítványozó tulajdonhoz való alapvető jogát.

IV) AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESÉG IGAZOLÁSA

1) A korábbi alkotmánybírósági precedensek hasznosításának jogalapja

Figyelemmel az Alaptörvény 2012. január 1-i hatálybalépésére, vizsgálandó az alkotmányi és alaptörvényi tartalom azonossága vagy eltérése, illetőleg a korábbi Alkotmányra épülő alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazhatóságának kérdése.

Az alaptörvényi rendelkezések tartalmának meghatározásakor egyrészt az Alaptörvény önértelmezésre vonatkozó szabálya [R] cikk (3) bek.], másrészt az Alkotmánybíróság (korábbi) gyakorlata releváns. Előbbi értelmében az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

Az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény értelmezésekor a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot is alapul kell venni. A 22/2012. (V. 11.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és gondos mérlegelést kíván. Ha az összevetésnek az az eredménye, hogy az alkotmányjogi szabályozás változatlan vagy jelentős mértékben hasonló, az átvételnek nincs akadálya. Másrészt az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni” Ezt a megállapítását az Alkotmánybíróság számos határozatában alkalmazta. Erre figyelemmel az alaptörvény-ellenesség igazolásakor nem csupán az Alaptörvény hatályba lépése óta keletkezett alkotmánybírósági döntésekre, hanem a korábbi Alkotmány hatálya alatt született, az azonos alkotmányi tartalom okán alkalmazható döntésekre is kitérek.

2) A tulajdonhoz való jog alkotmányos sérelme

Az alkotmányjogi tulajdon-fogalom értelmezését az Alkotmánybíróság először a 64/1993. (XI. 22.) AB határozatában végezte el, amelyben az alkotmányjogi tulajdon-fogalmat elválasztotta a polgári jogi fogalomtól, és megállapította, hogy az alkotmányjogi tulajdonvédelem rendszer nem követi a polgári jogi elemeket (rendelkezés, használat, birtoklás). Rögzítette az Alkotmánybíróság azt is, hogy a tulajdonhoz való jog nem foglalja magába a tulajdon megszerzéséhez való jogot, azaz csak a már – jogszerűen – megszerzett tulajdon esetében alkalmazható.

Rögzítendő tehát, hogy a tulajdonhoz való jogot az Alkotmánybíróság a polgári jogi tulajdon-fogalomhoz képest tágan értelmezte, és abba következetesen beleértette az alábbiakat is:

- a) nemcsak a tulajdonjog (pl. ingatlan), hanem **minden vagyoni jog biztosítása** – dologi jogi jogosultságok (pl. vagyonkezelői jog, zálogjog), kötelmi jogi igények is;
- b) közjogi jogosítványok – társadalombiztosítási igények (táppénz, nyugellátás), a társadalmi és gazdasági biztonságot nyújt, TB szolgáltatások, amire jogosulttá váltak – *biztosítási elem*;
- c) önkormányzati tulajdon védelme is megjelenik az állammal szemben.

Mindennek a jelentőségét az adja, hogy amennyiben **bármilyen tulajdoni elem alkotmányjogi szempontból ebbe a körbe tartozik**, akkor azt csak a tulajdonjogra vonatkozó szabályok szerint lehet korlátozni.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a tulajdonjogot, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti alapjogi védelemben [64/1993. (XII. 22.) AB határozat]. A tulajdonhoz való jognak az alapjogi rendszerben ennek megfelelően az a szerepe, hogy **az alapjogok alanyainak vagyoni jogosultságokat biztosítson, és ezáltal lehetővé tegye életviszonyainak szabad alakítását**. Figyelemmel arra, hogy a támadott ítélet kétséget kizáró módon csökkentette jelen ügy indítványozójának a tulajdonnal való rendelkezésének jogát (pl. a perrel terhelt ingatlant a piaci viszonyoknak megfelelően nyilvánvalóan kisebb értéken tudja (volna) értékesíteni), ezáltal a támadott ítélet alaptörvényellenes módon korlátozta az indítványozókat az Alaptörvény XIII. (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való alapvető jogát.

A tulajdonhoz való jog esetében az alapjog-sérelem több formában is megvalósulhat. Bizonyos esetkörökben a jogosulti kör helyes-helytelen meghatározásából adódhat: az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján (értelemszerűen) nem illeti meg a tulajdonhoz való jog az államot [1320/B/1990. AB határozat], amely az alapjogok legfőbb kötelezettje (megilleti ugyanakkor az Alaptörvényben szabályozottaknak megfelelően a helyi önkormányzatokat az önállóságukat szolgáló jogosultság formájában [4/1993. (II. 12.) AB határozat]).

A másik lényeges esetkör a tulajdonhoz való jog védelmi körére vonatkozik; az Alkotmánybíróság szerint a tulajdonjog védelmi körébe tartozik minden, amit a törvényhozó tulajdonnak minősít [ez akár lehet föld-, akár pl. devizaérték-tulajdon is – vö. 245/B/1990. AB határozat].

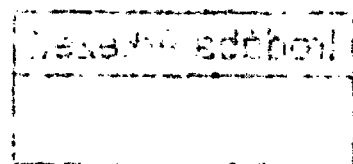
Ugyancsak a tulajdonjog körébe tartoznak a tulajdon önállósult részjogosítványai, és valamennyi dologi jog is [17/1992. (III. 30.) AB határozat]. Ezt a védelmi kört az Alkotmánybíróság később kiterjesztette a kötelmi jogi viszonyokra is [64/1993. (XII. 22.) AB határozat]. (A teljesség kedvéért rögzítendő, hogy mindezekon túl a közjogi jellegű jogosultságok is beletartozhatnak a tulajdonvédelem körébe [pl. a hatósági jellegű engedélyek, orvosi működtetési jog stb. – utóbbi tekintetében lásd pl. a 28/2006. (VI. 21.) AB határozatot]).

Az Alkotmánybíróság szerint „a tulajdonjog korlátozásánál az alkotmányossági vizsgálat egyik szempontja a másik alapvető jog, alkotmányos érték vagy cél érvényesülésének szükségessége, vagy a közérdek miatt fennálló szükségesség” [42/2006. (X. 5.) AB határozat]. Konkrét gazdasági-politikai helyzetben pl. az Alkotmánybíróság közérdeknek fogadta el az egységes birtokszerkezet kialakításának elősegítését, a természeti értékek védelmét, a földbirtok-politikai elvek érvényesülését stb. Mindezekon is túlment a testület, amikor megállapította, hogy „az állami büntető igény érvényesítése érdekében a dolog birtokosának ideiglenes megfosztása a birtoklás lehetőségétől általánosságban nem tekinthető a tulajdonhoz való jog szükségtelen korlátozásának [715/D/1994. AB határozat]. A konkrét ügyben ez a helyzet ugyanakkor nem áll fenn.

Jelen ügyben az alapvető alkotmányjogi jelentőségű problémát, és egyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az okozza, hogy a bírói ítélet minden alapot nélkülöző módon korlátozza az indítványozónak a tulajdonhoz való jogból következő rendelkezési jogát, ekként alaptörvény-ellenes módon megakadályozza őt a tulajdon szabad gyakorlásában.

3157/2013. (VII. 24.) AB végzésében az Alkotmánybíróság egy, a jelen ügytől eltérő kérdésben kifejtett álláspontja szerint „a tulajdonhoz való jog sérelmének megállapítását önmagában az indítványozóra nézve kedvezőtlen bírósági döntés még nem alapozza meg. Az eljáró bíróságok magánjogi jogvitát döntöttek el részítéleteikkel, ezekben az alperest marasztalták, ez azonban nem jelenti a tulajdonjog olyan korlátozását, ami alkotmányjogi relevanciával bírna.” A konkrét ügyben ugyanakkor az eljáró bíróság olyan ítéletet hozott, amely tartalmában jelentős mértékben túlterjeszkedett a kereseten, ugyanakkor iratellenes módon korlátozta a jelen ügy indítványozójának tulajdonnal való rendelkezési jogát. Erre figyelemmel a konkrét ügyben a 3157/2013. (VII. 24.) AB végzés tételei nem tekinthetőek relevánsnak, annak tényállási elemei nem egyeznek a jelen ügy tényállását képező meghatározó elemekkel.

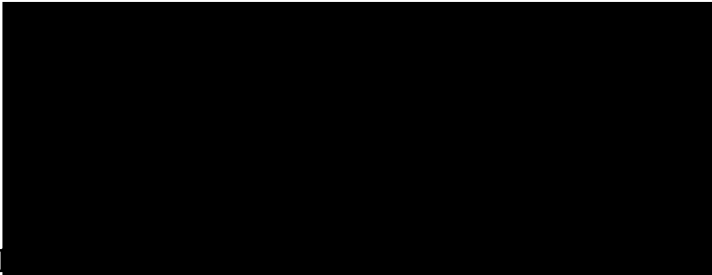
Ugyancsak figyelmen kívül hagyandó a 3120/2013. (VI. 4.) AB végzés azon megállapítása, amely szerint „egy tulajdonjoggal kapcsolatos jogvita eldöntése önmagában nem eredményez az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésbe hozható helyzetet”. A konkrét ügyben ugyanis nem csupán „tulajdonjoggal kapcsolatos jogvita eldöntése” történt, hanem olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség állapítható meg, amely lényegében nem a vitatott tulajdonjoggal – konkrétan az érintett ingatlan egyes részei tekintetében fennálló haszonélvezeti joggal – kapcsolatban született, hanem minden alkotmányos alapot nélkülöző módon a kereseti kérelmen túlterjeszkedve, és a becsatolt iratokkal ellentétes módon a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztőjének tulajdonhoz való jogát maga az ítélet korlátozta.

V) ÖSSZEGZÉS ÉS „HATÁROZOTT KÉRELEM”

Mindezek, továbbá a támadott ítélet indokolásában kifejtett tényállítások fentebb igazolt módon sértették a jelen alkotmányjogi panasz indítványozójának tulajdonhoz való alapjogát, ezért kérem az Alkotmánybíróságot, állapítsa meg, hogy a támadott ítélet ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, és azt semmisítse meg.

Kelt: Pécs, 2014. augusztus 1.

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatairól
3. Az alkotmányjogi panasz előzményét képező perdokumentumok

Leírva az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságtól kért 2014. 08. 14. § (13) bel.
Leírva az Alkotmánybíróságtól kért
bejelentés az ügyem iránt
1, pb. sz. sz.
3, sz. az iratokról
P. 98. 98. sz.
4, leírva az alkotmányjogi panasz
bejelentés
5, az Alkotmánybíróságra feljegy
6, P. 98. 98. sz.
d. h.

~~Irodába érkezett~~
2014 AUG 14. TÉVES 34